

ПРИКАЗ
09.12.2013

г. Казань

БОЕРЫК
721-п

Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының региональ дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәү буенча административ регламентын раслау турында

Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының норматив хокукый актларын федераль законнарга туры китерү максатында

БОЕРЫК БИРӘМ:

1. Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының региональ дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәү буенча административ регламентын (алга таба – административ регламент) расларга.

2. Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының «Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының төбәк дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функцияләрен үтәү буенча административ регламентын раслау турында» 26.10.2012 ел, №424-п боерыгын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге административ регламентның үтәлешен контрольдә тотуны Дәүләт экология күзәтчелеге инспекциясе житәкчесенә (Т.Н.Гыйльметдинов) йөкләргә.

4. Хокукый тәмин итү бүлегенә (В.А.Тронин) әлеге боерыкны Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгында теркәлүен тәмин итәргә.

5. Әлеге боерык үтәлешен контрольдә тотуны министр урынбасары Р.Х.Низамовка йөкләргә.

Министр

А.Г. Сидоров

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЭКОЛОГИЯ ҺӘМ ТАБИГАТЬ РЕСУРСЛАРЫ МИНИСТРЛЫГЫНЫҢ РЕГИОНАЛЬ ДӘҮЛӘТ ЭКОЛОГИЯ КҮЗӘТЧЕЛЕГЕН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ БУЕНЧА ДӘҮЛӘТ ФУНКЦИЯСЕН ҮТӘУ БУЕНЧА АДМИНИСТРАТИВ РЕГЛАМЕНТЫ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының региональ дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәү буенча административ регламенты (алга таба — Регламент) «региональ дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыру» дәүләт функциясен үтәгәндә Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының (алга таба – ТР ЭТРМ) вазыйфай затларының гамәл кылу тәртибен һәм дәүләт хезмәте күрсәтү (алга таба – дәүләт функциясе) тәртибен билгели.

Региональ дәүләт экология күзәтчелеге кысаларында ТР ЭТРМ гамәлгә ашыра:

- а) атмосфера һавасын саклау өлкәсендә дәүләт күзәтчелеген;
- б) калдыклар белән эш итү өлкәсендә дәүләт күзәтчелеген (радиоактив калдыклардан тыш);
- в) федераль дәүләт күзәтчелегенә караган су объектларыннан тыш, су объектларыннан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә дәүләт күзәтчелеген;
- г) жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары кишәрлекләренә карата жир асты байлыкларын геологик өйрәнүгә, рациональ файдалануга һәм саклауга дәүләт күзәтчелеген;
- д) дәүләт жир күзәтчелеген (үз вәкаләтләре чикләрендә).

1.2. Дәүләт функциясен башкаручы – ТР ЭТРМ.

Дәүләт функциясен турыдан-туры башкаручы булып ТР ЭТРМ Экологик күзәтчелек буенча дәүләт инспекциясе, ТР ЭТРМ Үзәк махсус аналитик контроль инспекциясе, ТР ЭТРМ территориаль идарәләре (алга таба – ТР ЭТРМ структур бүлекчәләре) тора.

Дәүләт функциясе ТР ЭТРМ табигатьне саклау буенча дәүләт инспекторлары (алга таба – вазыйфай затлар), ТР ЭТРМ министры боерыгы (алга таба — министр) белән билгеләнгән дәүләт функциясен башкару вәкаләтенә ия булган һәм ТР ЭТРМ министры урынбасары (алга таба – министр урынбасары), тикшерү үткәргүгә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 21.09.2011 ел, №784 карары нигезендә) турыдан-туры ТР ЭТРМ вазыйфай затлары тарафыннан башкарыла.

Дәүләт функциясен үтәгәндә вазыйфай затлар прокуратура органнары, эксперт оешмалары, дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар һәм шәхси эшкуарлар белән хезмәттәшлек итәләр.

1.3. Региональ дәүләт экология күзәтчелеге (алга таба – дәүләт күзәтчелеге) түбәндәгеләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Россия Федерациясе Конституциясе («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 26.01.2009, №4, 445 ст.);

- Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы 30.12.2001 ел, №195-ФЗ (алга таба – РФ КоАП) («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 07.01.2002, №1 (1 өлеш), 1 ст.);
- Россия Федерациясе Су кодексы 03.06.2006 ел, №74-ФЗ («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 05.06.2006, №23, 2381 ст.);
- Россия Федерациясе Жир кодексы 25.10.2001 ел, №136-ФЗ («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 29.10.2001, №44, ст. 4147 ст.);
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 10.01.2002 ел, №7-ФЗ федераль закон («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 14.01.2002, №2, 133 ст.);
- «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы федераль закон (алга таба – 294-ФЗ номерлы федераль закон) («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 29.12.2008, №52 (1 өлеш), 6249 ст.);
- «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртібе турында» 02.05.2006 ел, №59-ФЗ федераль закон (алга таба – 59-ФЗ номерлы федераль закон) («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 08.05.2006, №19, 2060 ст.);
- «Житештерү һәм куллану калдыклары турында» 24.06.1998 ел, №89-ФЗ федераль закон («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», №26, 29.06.1998, 3009 ст.);
- «Атмосфера һавасын саклау турында» 04.05.1999 №96-ФЗ федераль закон («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 03.05.1999, №18, 2222 ст.);
- «Аерым саклана торган табигый территорияләр турында» 14.03.1995 ел, №33-ФЗ федераль закон («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 20.03.1995, №12, 1024 ст.);
- «Хайваннар дөнъясы турында» 24.04.1995 ел, №52-ФЗ федераль закон («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 24.04.1995, №17, 1462 ст.);
- «Жир асты байлыктары турында» 21.02.1992 ел, №2395-1 Россия Федерациясе Законы («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 06.03.1995, №10, 823 ст.);
- «Әйләнә-тирә мохиткә дәүләт мониторингын (дәүләт экологик мониторингын) оештыру һәм тормышка ашыру турында» 2003 елның 31 мартындагы 177 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 07.04.2003, №14, 1278 ст.);
- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2005 елның 12 маендагы 293 номерлы карары белән расланган Жир асты байлыктарын геологик өйрәнүгә, алардан нәтижәле файдалануга һәм саклауга дәүләт контроле турында нигезләмә («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 16.05.2005, №20.);
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә дәүләт контролен (дәүләт экологик контролен) гамәлгә ашыру турында» 27.01.2009 ел, №53 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 02.02.2009, №5, 625 ст.);
- «Федераль дәүләт экологик контроленә алынырга тиешле объектлар исемлегенә турында» 31.03.2009 ел, №285 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары («Россия Федерациясе законнары жыентыгы», 06.04.2009, №14, 1668 ст.);
- Россия Федерациясе Генераль прокуратурасының «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы федераль законны гамәлгә ашыру хакында» 2009 елның 27 мартындагы 93 номерлы боерыгы;
- Россия Табигать ресурслары министрлыгының «Татарстан Республикасы территориясе буенча әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган һәм

федераль дәүләт экологик контроленә тиешле хужалык һәм башка эшчәнлек объектлары исемлеген раслау турында» 08.09.2011 ел, №727 боерыгы;

- Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында» 30.04.2009 ел, №141 боерыгы (алга таба – Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 30.04.2009 ел, №141 боерыгы) (Россия Федерациясе Юстиция министрлыгында 13.05.2009 ел, №13915 теркәлгән, «Российская газета», №85, 14.05.2009);

- «Жир асты байлыклары турында» 1992 елның 25 декабрдәгә 1722-ХII номерлы Татарстан Республикасы Законы («Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы», №2, 2000, 43 ст.); «Татарстан Республикасында начар метеорологик шартлар чорында атмосфера һавасына зарарлы (пычраткыч) матдәләр чыгаруны жайга салу эшләрен оештыру турында» 22.05.2012 ел, №407 Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары («Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм боерыклары һәм республика башкарма хакимияте органнарының норматив актлары жыентыгы», 01.06.2012, №41, 1325 ст.);

- «Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының «Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының һәм Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгының региональ дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазыйфай затлары исемлеген раслау турында» 2011 елның 21 сентябрдәгә 784 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының төбәк дәүләт экология күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазыйфай затлары исемлегенә үзгәреш кертү хакында» 24.05.2013 №349 Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Карары («Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм боерыклары һәм республика башкарма хакимият органнары норматив актлары жыентыгы», 26.10.2011, №40, 2038 ст.);

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 6 июлендәгә 325 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгы турындагы нигезләмә («Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм боерыклары һәм республика башкарма хакимият органнары норматив актлары жыентыгы», №28, 0654 ст.);

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советының 2003 елның 15 декабрдәгә 2459 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасында файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган максатларда кулланыла торган жирле эһәмияттәгә жир асты байлыклары кишәрлекләреннән яисә жирле эһәмияттәгә жир асты байлыклары кишәрлекләреннән, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган максатларда файдаланыла торган жирле эһәмияттәгә жир асты байлыклары кишәрлекләреннән файдалану хокукын алу тәртибе («Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы», №12, декабрь (II өләш), 2003, 2107 ст.);

- Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының «Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзәргә һәм административ хокук бозулар турында эшләр башкаруны тәмин итү чараларын министрлык компетенциясе чикләрендә кулланырга вәкаләтле вазыйфай затлары (инспекторлар) исемлеге турында» 26.12.2003 ел, №1362 боерыгы («Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм боерыклары һәм республика башкарма хакимияте органнары норматив актлары жыентыгы», №4, 28.01.2004, 141 ст.)

1.4. Төбәк дәүләт күзәтчелеге, оештыру хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында,

шулай ук әлеге Регламентның 1.1 пунктларында каралган күзәтүгә тиешле башка объектларда гамәлгә ашырыла, моңа федераль дәүләт күзәтчелегендә булган объектлар керми. —

1.5. Дәүләт күзәтчелеге предметы булып юридик затлар, шәхси эшкуарлар тарафыннан «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль закон, башка федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган Россия Федерациясе норматив хокукый актлары, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән таләпләрне үтәү тора.

1.6. Дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашырганда вазыйфай затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.6.1. ТР ЭТРМның әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт инспекторлары булган вазыйфай затлары Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә хокуклы:

1) дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, шәхси эшкуарлардан һәм гражданнардан тикшерү барышында кирәкле мәгълүмат һәм документларны соратып алырга һәм алырга;

2) министр урынбасарының хезмәт таныклығын һәм боерыгының (министр урынбасарының) күчermәләрен күрсәтүдә юридик затларның, шәхси эшкуарларның хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып барганда кулланылучы территориядә, биналарда, биналарда, корылмаларда, шул исәптән чистарту корылмаларында, зарарсызландыручы башка жайланмаларны, контроль чараларын, техник һәм транспорт чараларын, жайланмаларны һәм материалларны тикшерү, шулай ук кирәкле тикшеренүләр, сынаулар, үлчәүләр, тикшерүләр, экспертизалар үткөрү һәм күзәтү буенча башка чараларны;

3) 294-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә прокуратура органнары белән тикшерү үткөрүне килештерү турында гариза жиберергә;

4) юридик затларга, шәхси эшкуарларга һәм гражданнарга ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирергә, үсемлекләргә, хайваннарга, әйләнә-тирә мохиткә, дәүләт иминлегенә, физик һәм юридик затларның мөлкәтенә, дәүләт яисә муниципаль милеккә зыян китерүне тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне булдырмау буенча чаралар үткөрү турында күрсәтмә бирергә;

5) мәжбүри таләпләрне бозуга бәйле административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзергә, күрсәтелгән административ хокук бозулар турында эшләрне карарга һәм мондый хокук бозуларны булдырмау буенча чаралар күрергә;

6) әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнары бозуга бәйле материалларны, жинаять билгеләре буенча жинаять эшләре кузгату мәсьәләләрен хәл итү өчен вәкаләтле органнарга жиберергә;

7) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә әйләнә-тирә мохиткә һәм аның компонентларына мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәсендә китерелгән зыянны каплау турында дөгьвалар тапшырырга.

8) тикшерү уздырыла торган юридик затлар, шәхси эшкуарлар белән гражданлык-хокукый һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә тормаган һәм тикшерелә торган затларның аффилиланган затлары булмаган экспертларны, эксперт оешмаларын тикшерүгә жәлеп итәргә.

1.6.2. ТР ЭТРМның әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт инспекторлары булган вазыйфай затлары бурычлы:

1) зарури таләпләр бозылуны кисәтү, ачыклау һәм чикләү буенча Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә тапшырылган вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы дәрәжәдә башкарырга;

2) Россия Федерациясе законнарын, үзләренә карата тикшерү уздырыла торган юридик затның, шәхси эшкуарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен сакларга;

тикшерү билгеләнүенә бәйле рәвештә министр яки министр урынбасарының аны уздыру турындагы боерыгы нигезендә тикшерү үткәргә;

4) бары тик хезмәт бурычларын үтәгәндә генә тикшерү, күчмә тикшерүне бары тик хезмәт таныклыкларын күрсәткәндә генә, министр боерыгының яки министр урынбасары күрсәтмәсенә күчәрмәләре, 294-ФЗ номерлы федераль законның 10 статьясындагы 5 өлешендә каралган очракта, прокуратура органнары белән тикшерү үткәргәнә килештерү турындагы документның күчәрмәләре генә үткәргә;

5) юридик зат житәкчесенә, башка вазыйфаи затына яисә вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү үткәргәндә катнашуына һәм тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләрдә аңлатмалар бирүенә каршы килмәскә;

6) тикшерүне үткәргәндә катнаша торган юридик зат житәкчесенә, башка вазыйфаи затына яисә вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү предметына кагыла торган мәгълүматларны һәм документларны бирергә;

7) юридик зат житәкчесен, башка вазыйфаи затын яисә вәкаләтле вәкилен, шәхси эшкуарны, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижәләре белән таныштырырга;

8) ачыкланган бозулар буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә әлегә чараларның бозуларның катлаулылыгына, аларның кешеләрнең гомере, сәламәтлеге, хайваннар, үсемлекләр, әйләнә-тирә мохит, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкәрләре), дәүләт иминлеге өчен потенциал куркыныч булуын, табиғый һәм техноген холькы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүе өчен булуына туры килүен исәпкә алырга, шулай ук гражданның, шул исәптән шәхси эшкуарларның, юридик затларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре нигезсез рәвештә чикләнүенә юл куймаска;

9) юридик затлар, шәхси эшкуалар тарафыннан шикаять белдерелгәндә үз гамәлләренә нигезле булуын Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә дәлилләргә;

10) 294-ФЗ номерлы федераль законда билгеләнгән тикшерүне үткәргән срокларын үтәргә;

11) юридик заттан, шәхси эшкуардан Россия Федерациясе законнарында тапшырылуы каралмаган документларны һәм башка белешмәләрне таләп итмәскә;

12) күчмә тикшерү уздыра башлар алдыннан юридик зат житәкчесе, башка вазыйфаи заты яисә вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиленә гозере буенча аларны тикшерү уздыруга нигез булган әлегә Регламент кушымталары белән таныштырырга;

13) әлегә Регламентның 8 нче кушымтасында китерелгән форма буенча тикшерүләргә исәпкә алу журналында үткәрилгән тикшерү турында язманы тормышка ашырырга;

1.6.3. ТР ЭТРМның әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт инспекторлары булган вазыйфаи затлары хокукы түгел:

1) әгәр бу таләпләр ТР ЭТРМ вәкаләтләренә карамаса, ТР ЭТРМ исеменнән гамәл кылучы вазыйфаи затлар буларак, зарури таләпләр үтәлешен тикшерергә;

2) кешеләрнең гомере, сәламәтлеге, хайваннар, үсемлекләр, әйләнә-тирә мохит, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкәрләре), дәүләт иминлеге өчен зыян салыну, шулай ук табиғый һәм техноген холькы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү нигезендә уздырылган тикшерү очрагынан тыш, тикшерү уздырганда юридик зат житәкчесе, башка вазыйфаи заты яки вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, планлы яки планнан тыш күчмә тикшерүне гамәлгә ашырырга;

3) әгәр алар тикшеру объектлары булып тормаса яисә тикшеру предметына карамаса, документлар, мәгълүматлар, продукция үрнәкләрен, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшеру пробаларын тапшыруны таләп итәргә, шулай ук мондый документларның нөсхәләрен алырга;

4) күрсәтелгән үрнәкләрдән сайлап алу турында беркетмәләр тутырмыйча, тикшеренүләр, сынаулар, үлчәүләр үткәру өчен продукция үрнәкләрен, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшеру пробаларын, билгеләнгән формадагы һәм сандагы пробаларны сайлап алырга,

милли стандартлар, аларның үрнәкләрен, пробаларын һәм аларны тикшеру методлары, сынаулар, үлчәүләр, техник регламентлар яисә алар үз көченә кергән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар һәм тикшеренүләр, сынаулар, үлчәүләр кагыйдәләре һәм ысуллары белән билгеләнгән нормалардан артыграк;

5) дәүләт, коммерция, хезмәт эшчәнлеген тәшкил итүче тикшеру нәтижәсендә алынган мәгълүматны таратырга,

закон белән саклана торган башка серне, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш;

б) тикшеру үткәрунең билгеләнгән вакытларын арттырырга;

7) юридик затларга, шәхси эшкуарларга алар хисабыннан контроль чараларны үткәру турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирергә.

1.7. Күзәтчелек буенча чаралар гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.7.1. Тикшеру уздырылганда юридик зат житәкчесенә, башка вазыйфай затының яки вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкуарның, аның вәкаләтле вәкиленә хокуклары:

1) тикшеру үткәргәндә турыдан-туры катнашырга, тикшеру предметына кагыла торган мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

2) Министрлыктан, аның вазыйфай затларыннан тикшеру предметына кагыла торган һәм тапшырылуы 294-ФЗ номерлы федераль законда каралган мәгълүматны алырга;

3) тикшеру нәтижәләре белән танышырга һәм тикшеру актында тикшеру нәтижәләре белән танышу, алар белән, шулай ук ТР ЭТРМ вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән килешү яки килешмәү турында күрсәтергә;

4) тикшеру уздырганда ТР ЭТРМ вазыйфай затларының юридик затның, шәхси эшкуарның хокуклары бозылуга китереп чыгарган гамәлләренә (гамәл кылмавына) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яки) суд тәртибендә шикаять белдерергә;

1.7.2. Тикшеру уздырылганда юридик зат житәкчесенә, башка вазыйфай затының яки вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкуарның, аның вәкаләтле вәкиленә бурычлары:

1) тикшеру үткәругә вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан соратып алына торган документларны һәм материалларны, шулай ук тикшеру предметына караган мәсьәләләр буенча телдән һәм язма аңлатмалар тапшырырга;

2) тикшеру уздыруга вәкаләтле вазыйфай затларның территориягә, биналарга, биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә, мондый объектларга, транспорт чараларына, эшчәнлекне тормышка ашыру барышында кулланыла торган транспорт чараларына тоткарлыксыз керә алуын тәмин итәргә;

3) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча чаралар оештыру һәм уздыру өчен җаваплы вәкилләрнең булуын тәмин итәргә.

1.8. Дәүләт функциясен үтәү нәтижәсе.

Планлы, планнан тыш тикшеру нәтижәләре буенча ТР ЭТРМның тикшеру үткәруче вазыйфай затлары тарафыннан түбәндәге документлар төзелә:

юридик затлар, шәхси эшкуарлар тарафыннан әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарының билгеләнгән рәвештә ике нөсхәдә үтәлүен тикшеру

акты, тикшерү актының типовой формасы әлеге Регламентның 1 нче кушымтасында китерелгән; Административ хокук бозулар турында РФ кодексында каралган хокукны бозу турында әлеге Регламентның 2 нче кушымтасында китерелгән форма буенча ТР ЭТРМ компетенциясе чикләрендә (хокук бозу факты ачыкланган очракта) административ хокук бозу турында беркетмә; әлеге Регламентның 3 кушымтасында китерелгән форма буенча әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар бозуларны бетерү турында күрсәтмә (хокук бозу факты ачыкланган очракта).

Дәүләт функциясен үтәү өчен нигез булып ТР ЭТРМ граждандардан, шул исәптән шәхси эшкуарлардан, юридик затлардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан (алга таба – мөрәжәгать итүче) мөрәжәгатьләр һәм гаризалар алынуы хезмәт иткән булса, дәүләт функцияләрен үтәү нәтижеләре буенча мөрәжәгать итүчегә 59-ФЗ номерлы федераль законда билгеләнгән тәртиптә жавап жибәрелә.

Күзәтчелек чараларын үткөрү барышында жинаять билгеләре ачыкланганда, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарны бозуга бәйле материаллар, жинаять эшләре кузгату мәсьәләсен хәл итү өчен, вәкаләтле органнарга жибәрелә.

2. Дәүләт функцияләрен үтәү тәртибенә карата таләпләр

2.1. Дәүләт функциясенә үтәлеше турында мәгълүмат бирү тәртибе

2.1.1. Әлеге Регламент ТР ЭТРМның рәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштырыла - www.eco.tatar.ru.

2.1.2. ТР ЭТРМ урнашкан урыны: Казан шәһәре, Павлюхин ур., 75. тел. 267-68-01, 267-68-70.

Мөрәжәгатьләрне юллау өчен электрон адрес: <http://eco.tatar.ru/>

ТР ЭТРМ структур бүлекчәләренең адреслары һәм телефоннары 2.1 таблицасында китерелгән.

Таблица 2.1 — Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының территориаль органнары турында белешмәләр

Территориаль орган	Адрес	Хезмәт күрсәтүче территорияләр	Телефон
Экологик күзәтчелек буенча дәүләт инспекциясе (алга таба – ЭКДИ)	420049, Казан шәһәре, Павлюхин ур., 75	Татарстан Республикасы	267-68-67 264-34-89
Үзәк территориаль идарә (алга таба – Үзәк территориаль идарә)	420049, Казан шәһәре, Павлюхин ур., 75	Казан шәһәре, Биектау муниципаль районы (алга таба – МР), Лаеш МР, Питрәч МР, Югары Ослан МР, Балык Бистәсе МР, Саба МР, Теләче МР, Зеленодольск МР	291-04-30 291-05-95

Төньяк территориаль идарәсе	422000, Арча ш. т. б., Интернациональная,41	Арча шәһәре Өтнә МР, Арча МР, Балтач МР, Кама Тамагы МР	(8-84366) 3-21-61
-----------------------------	--	---	----------------------

Идел арьягы территорияль идарәсе	422430, Буа шәһәре, Р. Люксембург ур., 159/1	Буа шәһәре, Буа МР, Чүпрәле МР, Апас МР, Кайбыч МР, Кама Тамагы МР, Тәтеш МР	(84374) 3-11-02 3-34-46
Идел-Кама территорияль идарәсе	422980, Чистай шәһәре, Фрунзе ур., 97 А	Чистай шәһәре, Аксубай Алексеевск МР, Әлки МР, Спас МР, Чистай МР,	(84342) 5-35-19 5-03-68
		Яңа Чишмә МР	
Кама арьягы территорияль идарәсе	423552, Түбән Кама шәһәре, поселок Красный Ключ бистәсе, Яр буе ур., 7	Түбән Кама шәһәре, Түбән Кама МР, Зәй МР, Сарман муниципаль районы	(88555) 45-66-56 43-90-70
Кама буе территорияль идарәсе	423838, Казан шәһәре Чаллы, Жиңгүнең 40 еллыгы, 64	Чаллы шәһәре, Өгерже МР, Менделеевск МР, Минзәлә МР, Тукай МР, Мамадыш МР, Алабуга МР, Актаныш МР	(8-8552) 59-36-39 59-50-46
Ык буе территорияль идарәсе	423330, Азнакай ш., Шоссейная ур., 6	Азнакай МР, Азнакай МР Актүбә ш.т.п., Баулы МР, Мөслим МР, Ютазы МР	(8-85592) 2-39-86 (8-85572) 51-5-38
Көнъяк-Көнчыгыш территорияль идарәсе	423450, Әлмәт шәһәре, Әминов ур., 9 А	Әлмәт шәһәре, Әлмәт МР, Бөгелмә МР, Лениногорск МР, Нурлат МР, Чирмешән МР	(8-8553) 33-03-25 33-03-27

2.1.3. ТР ЭТРМ дәүләт функцияләрен үтәү мәсьәләләре буенча документлар һәм мөрәҗәгатьләр жибәру өчен почта адресы: 420049, Казан шәһәре, Пушкин ур., 66/33

Казан, Павлохин ур., 75.

2.1.4. ТР ЭТРМ эш графигы:

Дүшәмбе-пәнҗешәмбе 9.00 башлап 18.00 кадәр.

Җомга 9.00 башлап 16.45 кадәр.

Төшке аш 12.00 башлап 12.45 кадәр.

Ял көннәре: шимбә, якшәмбе.

ТР ЭТРМ территорияль идарәләренә эш графигы:

Дүшәмбе-пәнҗешәмбе 8.00 башлап 17.00 кадәр.

Җомга 8.00 башлап 15.45 кадәр.

Төшке аш 12.00 башлап 12.45 кадәр.

Ял көннәре: шимбә, якшәмбе.

2.1.5. ТР ЭТРМ, ТР ЭТРМ структур бүлекчәләренә урнашу урыны, телефоннары һәм эш графигы турында мәгълүмат Интернетта <http://есо.tatar.ru/> сайтында һәм ТР ЭТРМ фойесындагы мәгълүмат такталарында урнаштырылган. Бу мәгълүмат шулай ук министрның кабул итү бүлмәсе — 267-68-01; ТР ЭТРМ ЭКДИ – 267-68-67 телефоннары буенча да бирелә.

Әлеге Регламент турында белешмәләр Татарстан Республикасы Икътисад министрлығының рәсми сайтында урнаштырылган Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә башкарма органнары тарафыннан дәүләт функцияләрен үтәүнең административ регламентларының бердәм реестрына кертелә <http://mert.tatarstan.ru>.

Дәүләт функцияләрен үтәү тәртібе турында мәгълүмат дәүләт күзәтчелегенә гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан бирелә:

- турыдан-туры ТР ЭТРМ структур бүлекчәләре белгечләре тарафыннан шәхси кабул итү кысаларында;

- язмача;

- электрон почта аша;

- «Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү порталы» дәүләт мәгълүмат системасында (<http://uslugi.tatarstan.ru/>) (алга таба – Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү порталы);

Дәүләт функцияләрен үтәү тәртібе турында мәгълүмат ТР ЭТРМ структур бүлекчәләре биналарында урнаштырыла, анда гражданның кабул ителә.

2.1.6. Халыкка телдән хәбәр итү радио, телевидение массакүләм мәгълүмат чараларын жәлеп итү юлы белән башкарыла. Радио һәм телевидение буенча мәгълүмат бирү өчен җаваплы белгечләрнең чыгышлары министр белән килештерелә.

2.2. Юридик затлардан, шәхси эшкуарлардан дәүләт контроле (күзәтчелеге) чараларын үткәргән өчен түләү алуның ярамаганлыгы хақында

Дәүләт күзәтчелеге буенча чаралар үткәргән өчен юридик затлардан, шәхси эшкуарлардан, физик затлардан түләү алынмый, шул исәптән тикшерүләргә үткәрү өчен жәлеп ителгән очракта, экспертларның һәм эксперт оешмаларының хезмәтләре өчен дә.

2.3. Дәүләт функциясен үтәү вакыты һәм ешлыгы.

2.1.3. Тикшерү үткәрү вакыты (документар һәм күчмә) 20 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Кече эшкуарлыкның бер субъектына карата планлы күчмә тикшерүләр үткәрүнең гомуми вакыты бер елга кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатьтән артык була алмый.

Искәрмәле, катлаулы һәм (яисә) озак вакытлы тикшеренүләргә, махсус экспертизаларны һәм тикшерүләргә үткәрү зарурлыгына бәйле булган очракларда, ТР ЭТРМ урынга чыгып планлы тикшерүне үткәрүче вазыйфаи затларының нигезләнгән тәкъдимнәре нигезендә, урынга чыгып планлы тикшерүне үткәрү вакыты министр тарафыннан озынайтылырга мөмкин, ләкин егерме эш көненнән дә артыграк булган чорга түгел, кече предприятиеләр өчен иң күбә – илле сәгатькә, микропредприятиеләр өчен иң күбә – унбиш сәгатькә.

Россия Федерациясенә берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлегенә гамәлгә ашыручы юридик затка карата тикшерү (документар, күчмә) уздыру вакыты юридик затның һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе өчен аерым билгеләнә, бу вакытта тикшерү уздыруның гомуми вакыты алтмыш эш көненнән артык була алмый.

2.3.2. Планлы тикшерүләр өч елга бер тапкырдан да ешрак үткәрелми.

2.4. Тикшерүләр үткәрү өчен нигезләр

2.4.1. Планлы тикшерүләр ТР ЭТРМ тарафыннан эшләнелә торган тикшерүләр планы нигезендә үткәрелә.

ТР ЭТРМ планлы тикшерүләр үткәрү елыннан алдагы елның 1 сентябренә кадәр ел саен планлы тикшерүләр үткәрү планнарының (алга таба — планнар) проектларын прокуратура органнарына жиберә.

План буенча тикшерүне кертү өчен нигез булып өч ел көн узу тора:

1) юридик затны, шәхси эшкуарны дәүләт теркәвенә алган көннән башлап;

2) юридик затка, шәхси эшкуарга карата үткәрелгән соңгы планлы тикшерүне уздыру тәмамланган көннән башлап;

3) юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тиешле өлкәдә вәкаләтле дәүләт контроле (күзәтчелеге) органына эшкуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрне гамәлгә ашыра башлау турында тапшырылган хәбәр нигезендә, әлеге хәбәрне тапшыруны таләп итә торган эшләр башкарылган яисә хезмәтләр күрсәтелгән очракта, эшкуарлык эшчәнлегенә гамәлгә ашырыла башлаган көннән башлап.

ТР ЭТРМның юридик затка, шәхси эшкуарга тикшерү үткәрү турындагы боерыгы (күрсәтмәсе) әлеге Регламентның 4 нче кушымтасында китерелгән типлаштырылган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.4.2. Планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез булып тора:

1) зарури таләпләр бозылуның ачыкланган очрагын юкка чыгару турында элегрәк бирелгән күрсәтмәненә юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан үтәү вакытының узып китүе;

2) ТР ЭТРМ гражданнардан, шул исәптән шәхси эшкуарлардан, юридик затлардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан лицензиатның лицензия таләпләрен тупас бозу фактлары турында мәгълүмат алынуы;

а) гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә зыян китерү, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирәлеккә, Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарихи һәм мәдәни ядкәрләренә), дәүләт иминлегенә зыян салыну куркынычы, шулай ук табигый һәм техноген холыклы гадәттән тыш хәлләр куркынычы барлыкка килүе;

б) гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә зыян салынуы, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирәлеккә, Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарихи һәм мәдәни ядкәрләренә), дәүләт иминлегенә зыян салынуы, шулай ук табигый һәм техноген холыклы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүе;

в) кулланучылар хокукларын бозу (хокуклары бозылган гражданнар мөрәжәгать иткән очракта);

3) Россия Федерациясә Президенты, Россия Федерациясә Хөкүмәте йөкләмәләре нигезендә һәм прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә күзәтчелек кысаларында планнан тыш тикшерү үткәрү турында прокурор таләбе нигезендә чыгарылган министр боерыгы (күрсәтмә).

ТР ЭТРМ мөрәжәгать итүченә затын билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар, шулай ук әлеге югарыда күрсәтелгән фактлар турында белешмәләре булмаган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез булып хезмәт итә алмый.

Юридик затларга, шәхси эшкуарларга планнан тыш урынга чыгып тикшерү ТР ЭТРМ тарафыннан әлеге пунктның «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча, мондый юридик затларның, шәхси эшкуарларның эшчәнлекләре гамәлгә ашырылу урыны буенча, прокуратура органы белән килештергәннән соң үткәреләргә мөмкин.

ТР ЭТБМның юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш тикшерү үткәрү органы белән килештерү турындагы гаризасы әлеге Регламентның 5 нче кушымтасында китерелгән типлаштырылган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.5. Дәүләт күзәтчелегенә гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар

ТР ЭТРМның дәүләт күзәтчелегенә гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлары исемлегенә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 сентябрәндәге 784 номерлы карары белән расланган һәм 2.2 таблицада китерелгән.

2.7. Тикшерү барышында ТР ЭТРМ, аның вазыйфай затларының жаваплылыгы

ТР ЭТРМ, аның вазыйфай затлары, тикшерү уздырганда хокукка каршы гамәлләр кылып (гамәл кылмыйча) тиешле функцияләрне, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән очракта, Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы булалар.

Россия Федерациясе законнарын бозуда гаепле вазыйфай затларга карата күрелгән чаралар турында мондый чаралар күрелгән көннән соң ун көн эчендә ТР ЭТРМ язмача рәвештә хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре бозылган юридик затка, шәхси эшкуарга хәбәр итәргә бурычлы.

3. Юридик затларга, шәхси эшкуарларга карата куелган мәжбүри таләпләр

Региональ дәүләт экология күзәтчелегендә булган хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында калдыклар белән эш итү өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру, шулай ук житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру өчен түләүне тикшереп торы буенча дәүләт функциясен үтәгәндә юридик затларга һәм шәхси эшкуарларга карата куела торган мәжбүри таләпләр исемлеге Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының 2013 елның 9 декабрэндәге 724-п номерлы боерыгы белән расланган ТР Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының региональ дәүләт экология күзәтчелегендә булырга тиешле хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында калдыклар белән эш итү өлкәсендә, шулай ук житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру өчен түләүне тикшереп торы өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча административ регламентының 3 бүлегендә китерелгән.

ТР ЭТРМ тарафыннан атмосфера һавасын саклау өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру, шул исәптән пычраткыч матдәләр һәм башка матдәләр атмосфера һавасына чыгарган өчен түләүне тикшереп торы дәүләт функциясен үтәгәндә юридик затларга, шәхси эшкуарларга карата куела торган мәжбүри таләпләр исемлеге Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының 2013 елның 9 декабрэндәге 723-п номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының атмосфера һавасын саклау өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча, шул исәптән атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр һәм башка матдәләр чыгарган өчен түләүне тикшереп торы буенча дәүләт функциясен үтәү турындагы административ регламентының 3 бүлегендә китерелә.

Федераль дәүләт күзәтчелегендә булырга тиешле су объектларынан тыш, су объектларында региональ дәүләт күзәтчелегендә булган су объектларынан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәгәндә юридик затларга, шәхси эшкуарларга карата, шулай ук судан файдалануның һәм яр буе полосасы участокларынан (шул исәптән гидроэнергетика объектларына килеп кушылу участокларынан) файдалануның һәм алардан саклануның махсус шартларын үтәгән өчен, шулай ук гидроэнергетика объектларының саклау зоналары чикләрендә урнашкан су объектларында региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәгәндә мәжбүри таләпләр исемлеге ТР ЭТРМ 2013 елның 9 декабрэндәге 722-п номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының Федераль дәүләт күзәтчелегендә булырга тиешле су объектларынан тыш, су объектларынан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру, шулай ук судан файдалануның һәм яр буе полосасы участокларынан (шул исәптән гидроэнергетика объектларына кушылган кишәрлекләрдән) файдалануга һәм аларны саклауга региональ дәүләт күзәтчелегендә булырга тиешле су объектларында урнашкан гидроэнергетика объектларының саклау зоналары чикләрендә урнашкан махсус зоналары чикләрендә файдалануның һәм

алардан файдалануның махсус шартларын үтәү буенча дәүләт функциясен башкару турындагы административ регламентының 3 бүлегендә китерелгән.

ТР ЭТРМ үтәгәндә жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары кишәрлекләренә карата геологик өйрәнүгә, алардан нәтижәле файдалануга һәм жир асты байлыкларын саклауга региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәгәндә юридик затларга, шәхси эшкуарларга карата куела торган мәжбүри таләпләр исемлеге Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының 2013 елның 9 декабрәндәге 725-п номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары кишәрлекләренә карата жир асты байлыкларын геологик өйрәнүгә, алардан нәтижәле файдалануга һәм аларны саклауга региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәү буенча административ регламентының 3 бүлегендә китерелгән.

4. Тикшерү барышында юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тапшырыла торган документлар

Тикшерүне уздыру максатларына һәм бурычларына ирешү өчен юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тапшырыла торган документлар (күчермәләр), шулай ук мондый документларның рәвешләрен раслый торган норматив хокукый актлар Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының 2013 елның 9 декабрәндәге 724-п номерлы боерыгы белән расланган ТР Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының региональ дәүләт экология күзәтчелегендә булырга тиешле хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында калдыклар белән эш итү өлкәсендә, шулай ук житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру өчен түләүне тикшереп торы өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча административ регламентының 3 бүлегендә, ТР ЭТРМ 2013 елның 9 декабрәндәге 723-п номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының атмосфера һавасын саклау өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча, шул исәптән атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр һәм башка матдәләр чыгарган өчен түләүне тикшереп торы буенча дәүләт функциясен үтәү турындагы административ регламентының 3 бүлегендә, ЭТРМ 2013 елның 9 декабрәндәге 722-п номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының Федераль дәүләт күзәтчелегендә булырга тиешле су объектларынан тыш, су объектларынан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру, шулай ук судан файдалануның һәм яр бие полосасы участкаларынан (шул исәптән гидроэнергетика объектларына кушылган кишәрлекләрдән) файдалануга һәм аларны саклауга региональ дәүләт күзәтчелегендә булырга тиешле су объектларында урнашкан гидроэнергетика объектларының саклау зоналары чикләрендә урнашкан махсус зоналары чикләрендә файдалануның һәм алардан файдалануның махсус шартларын үтәү буенча дәүләт функциясен башкару турындагы административ регламентының 3 бүлегендә, Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының 2013 елның 9 декабрәндәге 725-п номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары кишәрлекләренә карата жир асты байлыкларын геологик өйрәнүгә, алардан нәтижәле файдалануга һәм аларны саклауга региональ дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру буенча дәүләт функциясен үтәү буенча административ регламентының 3 бүлегендә китерелгән.

Дәүләт күзәтчелеге юридик затларны һәм шәхси эшқуарларны планлы (документар һәм күчмә) һәм планнан тыш (документар һәм күчмә) тикшерүләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге Регламент түбәндәге административ процедураларны үтәүне күздә тоталар: юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәрү; юридик затка, шәхси эшқуарга планлы рәвештә күчмә тикшерү үткәрү; юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш документар тикшерү үткәрү; юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү;

Дәүләт функциясен үтәүнең Блок-схемасы әлеге Регламентка 6 нчы кушымтада китерелгән.

Дәүләт функциясен үтәүне туктатып тору Россия Федерациясе законнары белән каралмаган.

5.1. «Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү уздыру» административ процедурасы

5.1.1. «Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәрү» административ процедураны башлау өчен тиешле юридик затны, шәхси эшқуарны ел саен үткәрелә торган тикшерүләр планына кергү нигез булып тора. Лицензиатка карата планлы тикшерүне еллык Планга кергү әлеге Регламентның 2.4.1 пунктында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

«Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү уздыру» административ процедурасы түбәндәге гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла:

планлы документар тикшерү үткәрү өчен җаваплы вазыйфаи затларны билгеләү турында карар кабул итү; планлы документар тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) рәсмиләштерү; планлы документар тикшерү үткәрү турында юридик затка, шәхси эшқуарга хәбәр итү; планлы документар тикшерү үткәрү; планлы документар тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү.

5.1.2. Тикшерүләр планы нигезендә ТР ЭТРМ структур бүлекчәләре башлыктары:

ТР ЭТРМ вазыйфаи затлар арасыннан җаваплы башқаручыны билгели, шул ук вакытта карар кабул итү таләбе булып вазыйфаи затның (алга таба – җаваплы башқаручы) юридик затка, шәхси эшқуарга әлеге Регламентның 2.5 пункты нигезендә тикшерүләр уздыруга вәкаләтләре булуы тора; тикшерү уздырыла торган юридик затлар, шәхси эшқуарлар белән гражданлык-хокукий һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә тормаган һәм тикшерелә торган затларның аффилирланган затлары булмаган экспертларны, эксперт оешмаларын тикшерүгә җәлеп итәргә.

Үтәлү вакыты: тикшерү башланганчы биш эш көне эчендә йә еллык планын төзегәннән соң.

Эшнең нәтижәсе: юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән вазыйфаи затлар исемлегенә һәм җаваплы башқаручы.

5.1.3. Җаваплы башқаручы:

ТР ЭТРМның юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерү үткәрү турында боерык (боерык) проектын, җаваплы башқаручыларга, ТР ЭТРМның Үзәк махсус аналитик контрольлек инспекциясе белгечләренә, юридик затның (шәхси эшқуарның) объектында (объектларында) күзәтчелек буенча чаралар үткәрү буенча әлеге Регламентка 7 нче кушымта нигезендә план-бирем әзерли; боерык проектын министрға (министр урынбасарына) кул куюга жиберә.

Юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерү үткәрү турында боерыкның (күрсәтмәнең) типлаштырылган формасы әлеге Регламентның 4 нче кушымтасында китерелгән.

Үтәлү вакыты: тикшерү уздырыла башлаганчы өч эш көне эчендә, юридик затка, шәхси эшкуарга тикшерү үткәрү турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча, хәбәр итү ысулыннан чыгып исәпләнә).

Эш нәтижәсе: министр (министр урынбасары) тарафыннан имзаланган тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә).

5.1.4. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшкуарга тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмәнән) күчermәсен, тапшыру турында уведомление белән яки башка мөмкин булган ысул белән (факсимиль элементә, электрон почта аша, алу турында тамгасы белән бергә) заказлы почта аша тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмәнән) күчermәсен жиберү юлы белән хәбәр итә.

Үтәлү вакыты: тикшерү башланганчы өч эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчermәсе, ул юридик зат, шәхси эшкуар адресына жиберелгән.

Үзкөйләнешле оешма әгъзаларын планлы тикшерү үткәргән очракта, жаваплы башкаручы, тикшерү башланганчы өч эш көне эчендә, планлы тикшерү үткәргәндә катнашу яки аның вәкиленән булу мөмкинлеген тәмин итү максатларында, үз-үзен көйләүче оешмага хәбәр жиберә.

Юридик зат, шәхси эшкуар ун эш көне дэвамында ТР ЭТРМ тикшерү үткәрү турындагы боерыкның (күрсәтмәләрнән) күчermәләрәндә күрсәтелгән күчermәләрән печать белән (булган очракта) һәм шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, житәкче, юридик затның башка вазыйфай заты имзасы белән таныкланган күчermәләре рәвешендә жиберергә тиеш.

Әгәр Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаса, ТР ЭТРМ тапшырыла торган документларның күчermәләрән нотариаль яктан таныклауны таләп итү рөхәт ителми.

Юридик зат, шәхси эшкуар мөрәжәгатьтә күрсәтелгән документларны көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документлар рәвешендә дә тапшырырга хокуклы.

5.1.5. ТР ЭТРМ булган документлардагы мәгълүматлар һәм юридик зат, шәхси эшкуар биргән документлардагы мәгълүматлар нигезендә жаваплы башкаручы:

мәгълүматларның дөреслегенә бәя бирә; документларда булган белешмәләрне юридик зат, шәхси эшкуар эшчәнлегенә билгеләнгән мәжбүри таләпләргә туры килүе предметына бәя бирә;

Документлардагы белешмәләрнән дөреслеге нигезле шик тудырган очракта, яисә бу белешмәләр, әгәр хаталар һәм (яисә) каршылыklar ачылганса, ТР ЭТРМ тапшырылган һәм булган документларда белешмәләрнән туры килмәве, жаваплы башкаручы:

белешмәләрне бәяләү нәтижәләре турында мәгълүмат һәм дәлилленгән гариза белән юридик зат, шәхси эшкуар адресына хат эзерли һәм ун эш көне дэвамында язма рәвештә кирәкле аңлатмалар йә документларны карау өчен кирәкле башка аңлатмалар бирү таләбен куя; Кул куйганнан соң хатны заказлы почта юллагасы белән жиберә, тапшыру турында хәбәрнамә белән яисә алу турында тамга белән махсус жиберә.

Үтәлү вакыты: тикшерү башланган көннән алып биш эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшкуар адресына юлланган (жиберелгән) документларны тапшыру таләбе белән хат (мотивлаштырылган гариза).

5.1.6. Күчмә тикшерү әлеге Регламентның 5.2 бүлекчәсендә китерелгән тәртип нигезендә башкарыла.

Күчмә тикшерү үткәрү турындагы карарны министр (министр урынбасары) кабул итә.

Күчмә тикшерүне үткәрү зарурлыгы турында карар кабул итү критерие булып юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан бирелгән аңлатмаларны һәм (яки) документларны карау барышында күчмә тикшерү үткәрү өчен нигез булып торган мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре тора.

Үтәү вакыты: аңлатмалар һәм (яки) документлар алганнан соң өч эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: җаваплы башкаручы тарафыннан карап тикшерелгән аңлатмалар һәм (яки) документлар; кирәк булганда, күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (боерык) проекты.

5.1.7. Планлы документар тикшерү нәтижәләре буенча җаваплы башкаручы ТР ЭТРМ юридик затны, шәхси эшкуарны тикшерү турында ике нөсхәдә тикшерү акты төзи (тикшерү актының типлаштырылган формасы әлеге Регламентның 1 нче кушымтасында китерелгән).

Мәжбүри таләпләрне бозуларны контрольдә тоту чарасы нәтижәсендә ачыкланган очракта, җаваплы башкаручы законнарны үтәүне тәэмин итүгә (ачыкланган бозулар нәтижәсендә китерелгән зыянны каплауга) юнәлдерелгән түбәндәге вәкаләтләрне тормышка ашыра:

тикшерү актында ачыкланган бозуларның барлык очраklarын да терки;

ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында, аларны бетерү срокларын һәм (яисә) кешеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә), дәүләт иминлегенә, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, дәүләт яисә муниципаль мөлкәткә зыян китерүне булдырмау, гадәттән тыш табигый һәм техноген характердагы хәлләрне кисәтү буенча чаралар уздыру турында, шулай ук федераль законнарда каралган башка чараларны уздыру турында кисәтеп, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында мәжбүри күрсәтмә бирә (күрсәтмә рәвешә әлеге Регламентка 3 нче кушымтада китерелгән), ул тикшерү актына кушымта булып тора (һәр кагыйдә буенча аерым күрсәтмә) һәм һәм күрсәтелгән күрсәтмәләрнең үтәлешен билгеләнгән срокларда әлеге Регламентта каралган тәртиптә тикшереп тора; Административ хокук бозулар турында РФ кодексының 7.2 статьясының 2 өлешендә, 7.3 статьясында, 7.6 статьясында, 7.10 статьясында каралган (жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары кишәрлекләренән файдалану хокукын үз белдеге белән бирү өлешендә), 7.11 статьясының 1 өлешендә, 7.20 статьясында, 8.1, 8.2, 8.4 статьяларында, 8.5, 8.6 статьясында, 8.9 статьясында, 8.10 статьясындагы 1 өлешендә, 8.11, 8.12 статьясында (су саклау зоналарында һәм су объектларының яр буе полосаларында жир кишәрлекләрен бүлеп бирү тәртибен бозу өлешендә), 8.13 статьясының 1, 2, 4 өлешләрендә, 8.14 статьясының 1 өлешендә, 8.15, 8.18, 8.19, 8.21-8.23 статьяларында, 8.31 статьясының 2 һәм 3 өлешләрендә, 8.33-8.36 статьяларында, 8.39, 8.41 статьяларында, 8.42 статьясында, 8.44 статьясында, 8.45 статьясында, 19.4 ст. 1 өлешендә, 19.5 статьясында, 19.6 статьясының 1 өлешендә һәм 19.7, 19.7, 19.33 статьяларында каралган административ хокук бозулар билгеләре ачыкланган очракта, административ хокук бозулар турында эшләр кузгата, алар законда билгеләнгән тәртиптә карала.

Тикшерү барышында контрольдә тоту чараларын үткәрү объекты булган хужалык яки башка эшчәнлекнең закон таләпләрен бозуга бәйле очраklarы билгеле булса, аларны булдырмау һәм чикләү ТР ЭТРМ компетенциясенә карамаса, җаваплы башкаручы Россия Федерациясе яки Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә тиешле вәкаләтле органнарына (Жир асты байлыкларынан файдалану буенча территорияль агентлыкка («Татарнедра»), Татарстан Республикасы буенча Табигатьтән файдалану өлкәсендә күзәтчелек федераль хезмәте идарәсенә (Росприроднадзор), Федераль экологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсенә (Ростехнадзор), Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге буенча федераль хезмәтнең Татарстан Республикасы идарәсе, Татарстан Республикасы буенча Түбән Идел бассейны Су идарәсенә су ресурслары бүлегенә, Кулланучылар хокукларын һәм иминлекне яклау өлкәсендә күзәтчелек федераль хезмәте идарәсенә, «Сгавредодветеринария» су хужалыгы һәм жир мөнәсәбәтләре федераль хезмәте идарәсенә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсенә, Татарстан

Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгына, Татарстан Республикасы Прокуратурасына, Татарстан Республикасы министрлыкларына, Казан районара табигатьне саклау прокуратурасына, Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне күзәтү идарәсенә мондый хокук бозулар турында мәгълүмат (белешмәләр) жиберә.

Тикшерү актының бер нөсхәсен (кушымталары белән бергә) җаваплы башкаручы эшкә куша, икенчесен (кушымталары белән бергә) юридик зат җитәкчесенә, юридик затның башка вазыйфай затына яисә вәкаләтле вәкиленә танышып чыгу турында яисә тикшерү акты белән танышудан баш тарту турында имзалатып тапшыра.

Юридик зат җитәкчесе, башка вазыйфай заты яисә вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, шулай ук тикшерелә торган затның тикшерү акты белән танышып чыгуы турында яисә танышып чыгудан баш тартуы турында имза куясы килмәсә, акт кулга тапшыру турында белдереп, почта аша заказлы хат итеп жиберелә, кулга алу турындагы белдерү ТР ЭТРМ делода саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә.

Үтәү вакыты:

■ тикшерү актын тапшыру: тикшерү тәмамланганнан соң турыдан-туры;
■ тикшерү актын заказлы хат белән жиберү: тикшерү тәмамланганнан соң бер эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: ике нөсхәдә төзелгән тикшерү акты, кушымталары белән, берсе юридик затка тапшырылган (жиберелгән), икенчесе шәхси эшкуар эшенә теркәп куелган.

5.1.8. Үзкөйләнешле оешма әгъзаларының зарури таләпләрне бозуы ачыкланган очракта, җаваплы башкаручы тикшерү уздыру тәмамланган көннән соң биш эш көне эчендә ачыкланган бозулар турында үзкөйләнешле оешмага белдерү жиберә.

5.1.9. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планлы документар тикшерү үткөрү» административ процедураның үтәлеше ТР ЭТРМның рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.2. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планлы күчмә тикшерү уздыру» административ процедурасы

5.2.1. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планлы күчмә тикшерүне уздыру» административ процедурасын башлау өчен тиешле юридик затны, шәхси эшкуарны ТР ЭТРМның еллык планына кертү нигез булып тора, шулай ук, әгәр документар тикшерү барышында түбәндәгеләр мөмкин булмаса да:

1) юридик затның, шәхси эшкуарның ТР ЭТРМ карамагында булган документларындагы белешмәләрнең тулы һәм төгәл булуына инану;

2) юридик зат, шәхси эшкуар эшчәнлегенең зарури таләпләргә туры килүен контрольлек буенча тиешле чараларны үткәрмичә бәяләү.

Лицензиатка карата планлы тикшерүне планлы тикшерүләр уздыруның еллык планына кертү өлеге Регламентның 2.4.1 пункттында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

5.22. Җаваплы башкаручыларны, экспертларны билгеләү, юридик затка, шәхси эшкуарга тикшерү үткөрү турында боерык (күрсәтмә) эзерләү, тикшерү үткөрү турында юридик затка, шәхси эшкуарга хәбәр итү өлеге Регламентның 5.1.2-5.1.4 пунктларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.23. Юридик затның, шәхси эшкуарның объектына килгән җаваплы башкаручылар, экспертлар, эксперт оешмалары вәкилләре тикшерүне түбәндәгеләрдән башлылар:

- хезмәт таныклығын күрсәтеп;

- юридик затны, шәхси эшкуарны, аның вәкаләтле вәкилен күчмә тикшерүне билгеләү турында министр (министр урынбасары) боерыгы (күрсәтмәсе) белән мәжбүри таныштырып;

- юридик затны, шәхси эшкуарны, аның вәкаләтле вәкиле затларын күчмә тикшерүне уздыручы затларның вәкаләтләр белән, шулай ук урынга барып тикшерүне уздыруның максатлары, бурычлары, нигезләре, тикшереп тору чараларының төрләре һәм күләмнәре, экспертлар составы, урынга барып тикшерүгә жәлеп ителә торган эксперт оешмалары вәкилләре, аны үткәрү сроклары һәм шартлары белән мәжбүри таныштырып.

Жаваплы башкаручылар, экспертлар, эксперт оешмалары вәкилләре юридик зат, шәхси эшкуар эшчәнлегенң аның составына керүче дәүләт күзәтчелеге төрләрен гамәлгә ашыру буенча дәүләт функцияләрен үтәү буенча административ регламентларның бүлекләрендә китерелгән мәжбүри таләпләргә туры килүен бәялиләр (дәүләт күзәтчелеге төрләре әлеге регламентның 1.1 пунктында китерелгән), шул исәптән күзәтчелек буенча түбәндәге чаралар үткәрәләр:

оештыру-хокукий формасына һәм милек формасына бәйсез рәвештә юридик затларның, хосусый эшкуарларның хужалык һәм башка эшчәнлек объектларын тикшерү максатларында, федераль дәүләт экологик күзәтчелегенә караган объектлардан тыш, дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле документлар һәм башка материаллар белән танышу;

әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә нормативларны, дәүләт стандартларын һәм башка норматив документларны, зарарсызландыру жайланмаларын, контроль чараларын үтәүне, шулай ук әйләнә-тирә мохитне саклау буенча планнар һәм чаралар үтәлешен тикшерү;

житештерү һәм башка объектларны урнаштырганда, эксплуатацияләгәндә һәм эксплуатацияләгәндә әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә таләпләрне, нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәүне тикшерү; юридик затларга һәм шәхси эшкуарларга, аларны бетерү, хайваннар сәламәтлегенә, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегә, физик һәм юридик затларның мөлкәтенә, дәүләт яки муниципаль милеккә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү буенча чаралар үткәрү турында, шулай ук федераль законнарда каралган башка әлеге Регламентның 3 нче кушымтасында китерелгән) (күрсәтмә тикшерү актына кушымта булып тора һәм һәр бозучыга аерым төзелә);

мәжбүри таләпләрне бозган өчен жаваплылык йөкләнә торган юридик зат хезмәткәрләренң, шәхси эшкуар хезмәткәрләренң аңлатмаларын соратып алу; административ хокук бозу турында беркетмә төзү, билгеләнгән тәртиптә әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә законнарны бозган затларны административ жаваплылыкка тарту.

ТР Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының аналитик контроль махсулаштырылган инспекцияләре белгечләре түбәндәге чаралар үткәрәләр:

- алга таба лаборатор анализ һәм беркетмәләр рәвешендә анализ нәтижәләрен бирү өчен тикшерү объектларын (һава, су, туфрақ, калдыклар һ.б.) сайлап алу;

- пробаларны сайлап алганда кирәкле параметрларны үлчәү; - пробаларны сайлап алу актын рәсмиләштерү.

Тикшерү объектларын сайлап алу буенча чараларны жаваплы башкаручы координацияли.

Үтәү вакыты: юридик затка, шәхси эшкуарга планлы тикшерү үткәрүнең гомуми вакыты – егерме эш көненнән дә артмый.

5.24. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.1.7 пунктында күрсәтелгән тәртиптә башкарыла.

Тикшерү актына түбәндәгеләр теркәлә:

- продукция үрнәкләрен сайлап алу, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлегә объектларын тикшерү беркетмәләре;

- үткәрелгән тикшерүләр, сынаулар һәм экспертизалар беркетмәләре яки бәяләмәләре;

- тикшерү нәтижеләренә бәйле башка документлар яисә аларның күчермәләре.

Тикшерү актын төзү өчен үткәрелгән тикшерүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижеләре буенча нәтижеләр алырга кирәк булса, тикшерү акты тикшерү чаралары тәмамланганнан соң өч эш көннән дә артмаган юридик затка, шәхси эшқуарга жиберелә.

Уздырылган тикшерү турында тикшерүләрне исәпкә алу журналында (булган очракта) язу терки, анда уздырылган тикшерү турындагы язуда дәүләт контроле (күзәтчелеге) органының аталышы, тикшерүне уздыра башлау һәм тәмамлау даталары, аны уздыру вакыты, тикшерүнең хокукий нигезләре, максатлары, бурычлары һәм предметы турында белешмәләр була, шулай ук тикшерүне уздыручы вазыйфай затның яки вазыйфай затларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре һәм вазыйфалары, аның яки аларның имзалары күрсәтелә. имза.

5.25. Үзкөйләнешле оешма әгъзаларының зарури таләпләрне бозуы ачыкланган очракта, җаваплы башқаручы тикшерү уздыру тәмамланган көннән соң биш эш көне эчендә ачыкланган бозулар турында үзкөйләнешле оешмага белдерү жиберә.

5.2.6. «Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы күчмә тикшерү үткәру» административ процедураның үтәләше ТР ЭТРМның рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3. «Юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш документар тикшерү уздыру» административ процедурасы

5.3.1. Әлеге Регламентның 2.4.2 пунктында күрсәтелгән очраklar «Юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш документар тикшерү үткәру» административ процедурасын башлау өчен нигез булып тора.

«Юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш документар тикшерү уздыру» административ процедурасы түбәндәге гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла:

планнан тыш документар тикшерү үткәру өчен җаваплы вазыйфай затларны билгеләү турында карар кабул итү; планнан тыш документар тикшерү үткәру турында боерык (күрсәтмә) рәсмиләштерү; планнан тыш документар тикшерү үткәру; планнан тыш документар тикшерү нәтижеләрен рәсмиләштерү; планнан тыш документар тикшерү нәтижеләрен рәсмиләштерү;

5.3.2. Министр (министр урынбасары) әлеге Регламентның 2.4.2 пунктында күрсәтелгән планнан тыш тикшерү үткәру өчен нигезләр туганда ТР ЭТРМның тиешле структур бүлекчәсе башлыгына планнан тыш документар тикшерү оештыру һәм үткәру турында йөкләмә бирә.

ТР ЭТРМның структур бүлекчәсе башлыгы: юридик затны, шәхси эшқуарны тикшерү өчен җаваплы башқаручыны билгели; кирәк очракта экспертларны, юридик зат, шәхси эшқуар белән граждани-хокукий һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә булмаган, аларга карата тикшерү үткәрелә торган һәм тикшерелүче затларның аффилир затлары булмаган экспертларны, эксперт оешмаларын җәлеп итә.

Үтәү вакыты: планнан тыш тикшерү үткәру өчен нигезләр барлыкка килгән көннән соң бер эш көне эчендә.

Эшнең нәтижәсе: юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш тикшерүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән вазыйфай затлар исемлегә һәм җаваплы башқаручы.

5.3.3. Министрның (министр урынбасарының) юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш тикшерү үткәру турында боерыгын (күрсәтмәсен) әзерләү әлеге Регламентның 5.1.3 пункты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Үтәү вакыты: юридик затны, шәхси эшқуарны тикшерү өчен җаваплы башқаручылар билгеләнгән көнне.

Эш нәтижәсе: министр (министр урынбасары) тарафыннан имзаланган тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә).

5.3.4. Юридик зат, шәхси эшкуар документларындагы белешмәләрне бәяләү, юридик зат, шәхси эшкуар адресына хат (мотивлаштырылган гариза) эзерләү, юридик зат, шәхси эшкуар аңлатмаларын карау буенча җаваплы башкаручыларның әлеге Регламентның 5.1.5, 5.1.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.5. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.1.7 пунктында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Элегрәк ачыкланган закон бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшергәндә, ТР ЭТРМның законлы күрсәтмәсен вакытында үтәмәү, шулай ук РФ КоАП 19.5 (1 өлеш), 19.6 статьяларында каралган административ хокук бозуга китергән сәбәпләрне һәм шартларны бетерү буенча чаралар күрү административ хокук бозулар турында эш кузгату өчен нигез булып тора.

Яңа ачыкланган бозулар, шулай ук системалы характерда булган хокук бозу очраklары зарури тәртиптә теркәлә.

5.3.6. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш документар тикшерү үткәрү» административ процедураның үтәлеше ТР ЭТРМның рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.4. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү уздыру» административ процедурасы

5.4.1. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү» административ процедурасын башлап җибәрү өчен әлеге Регламентның 2.4.2 пунктында күрсәтелгән очраklар, шулай ук документар тикшерү вакытында түбәндәгеләр мөмкин булмаса да, нигез булып тора:

1) ТР ЭТРМ карамагында булган юридик зат, шәхси эшкуар документларындагы белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәҗәгә белән танышырга;

2) юридик зат, шәхси эшкуар эшчәнлегенә зарури таләпләргә туры килүен контрольлек буенча тиешле чараларны үткәрмичә бәяләү.

5.4.2. Юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш тикшерү үткәрү өчен җаваплы башкаручыларны, экспертларны билгеләү әлеге Регламентның 5.1.2 пункты нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.4.3. Министрның юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерыгын (күрсәтмәсен) эзерләү әлеге Регламентның 5.1.3 пункты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Үтәү вакыты: юридик затны, шәхси эшкуарны тикшерү өчен җаваплы башкаручылар билгеләнгән көнне.

Эш нәтижәсе: министр (министр урынбасары) тарафыннан имзаланган тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә).

5.4.4. Планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү өчен әлеге Регламентның 2.4.2 пунктының 2 пунктчасындагы «а», «б» пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр нигез булып торса, җаваплы башкаручы:

юридик зат, шәхси эшкуар эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза эзерли һәм аны әлеге Регламентка 5 нче кушымтада китерелгән форма буенча министрдан (министр урынбасарынан) имзалата; планнан тыш күчмә тикшерү уздыруны килештерү турындагы гаризаны юридик затның, шәхси эшкуарның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча

прокуратура органына турыдан-туры тапшыра яки, кулга тапшыру турында белдереп, заказлы почта юлламасы итеп җибәрә яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында юллай. Бу гаризага планнан тыш тикшерү үткәрү турында министр (министр урынбасары) боерыгы (күрсәтмәсе) күчәрмәсе һәм аны үткәрүгә нигез булган белешмәләре булган документлар теркәлә.

Үтәү вакыты: боерыкка (күрсәтмәгә) кул куелган көнне юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш тикшерү үткәрү.

Эш нәтижәсе: прокуратура органына жибәрелгән планнан тыш тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза.

Әгәр планнан тыш күчмә тикшерү уздыру өчен гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә зыян китерү, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләр һәм таләпләр бозылу нигез булса, кичектергесез чаралар күрү зарурлыгына бәйле рәвештә мондый хокук бозулар башкарылган вакытта җаваплы башкаручы, прокуратура органнарына тикшерү үткәрү башлануга кимендә егерме сәгать кала мөмкин булган белешмәләр булган документларны жибәрү юлы белән контрольдә тоту чараларын үткәрү турында хәбәр итеп, ашыгыч рәвештә читкә китеп тикшерүне үткәргә керешергә хокуклы.

5.4.5. Планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында (әлеге Регламентның 2.4.2 пунктының 2 пунктчасында күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш) юридик затка, шәхси эшқуарга эшқуарга аны үткәрү башланганчы егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча җаваплы башкаручыга хәбәр ителә.

Юридик зат, шәхси эшқуар эшчәнлегенә нәтижәсендә гражданнар тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерелсә яисә зыян салса, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгарга мөмкин, юридик затларга, шәхси эшқуарларга планнан тыш тикшерү үткәрү башлануы турында алдан хәбәр итү таләп ителми.

Үзкөйләнешле оешма әгъзаларына планнан тыш тикшерү үткәрелгән очракта, җаваплы башкаручы, планнан тыш күчмә тикшерү үткәргәндә аның вәкиленең катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында, планнан тыш тикшерү үткәрү турында үзкөйләнешле оешмага хәбәр жибәрә.

5.4.6. Планнан тыш күчмә тикшерүне уздыру әлеге Регламентның 5.2.3 пункты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Элегрәк ачыкланган закон бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшергәндә, ТР ЭТРМның законлы күрсәтмәсен вакытында үтәмәү, шулай ук РФ КоАП 19.5, 19.6 статьяларында каралган административ хокук бозуга китергән сәбәпләрне һәм шартларны бетерү буенча чаралар күрү административ хокук бозулар турында эш кузгату өчен нигез булып тора.

Яңа ачыкланган бозулар, шулай ук системалы характерда булган хокук бозу очраklары зарури тәртиптә теркәлә.

5.4.7. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.2.4 пункты нигезендә башкарыла.

Әгәр планнан тыш тикшерү прокуратура органы белән килештереп башкарылса, тикшерү актының күчәрмәсе тикшерү акты төзелгән көннән алып биш эш көне эчендә прокуратура органына жибәрелә.

5.4.8. Үзкөйләнешле оешма әгъзалары тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта, җаваплы башкаручылар планнан тыш тикшерү үткәргәндә үз-үзен көйләүче оешмаларның мондый әгъзаларын үз-үзен көйләүче оешмага планнан тыш тикшерү үткәрелгәннән соң биш эш көне эчендә ачыкланган хокук бозулар турында хәбәр итәргә тиеш.

5.4.9. «Юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү»

административ процедураның үтәлеше ТР ЭТРМның рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

6. Дәүләт функциясе үтәлешен контрольдә тоту тәртибе һәм формалары

6.1. ТР ЭТРМ вазыйфай затлар тарафыннан аларның хезмәт вазыйфалары үтәлүен тикшереп тора, вазыйфай затлар тарафыннан хезмәт вазыйфалары тиешенчә үтәлмәү очраklarының исәбен алып бара, тиешле хезмәт тикшерүләрен үткәрә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый вазыйфай затларга карата чаралар күрә.

6.2. Әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту министр тарафыннан башкарыла.

6.3. ТР ЭТРМның вазыйфай затлары тарафыннан карарлар кабул итү, әлеге регламент нигезендә дәүләт күзәтчелеген үтәү буенча гамәлләрнең срокларын, эзлеклелеген үтәүгә агымдагы контроль министр урынбасары һәм ТР ЭТРМның вәкаләтле хезмәткәрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.4. ТР ЭТРМның дәүләт функциясен үтәүгә агымдагы контроль ясарга вәкаләтле хезмәткәрләре исемлеге, әлеге контрольне гамәлгә ашыру тәртибе һәм вакыт-вакыт ТР ЭТРМ актлары белән билгеләнә. ТР ЭТРМ хезмәткәрләренең агымдагы контрольне гамәлгә ашыру вәкаләтләре ТР ЭТРМ структур бүлекчәләре, хезмәткәрләренең вазыйфай инструкцияләре (регламентлары) турындагы нигезләмәләрдә билгеләнә.

6.5. ТР ЭТРМ тарафыннан дәүләт функциясен үтәүнең тулылы һәм сыйфатлы булуын контрольдә тоту планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәрүне, тикшерелүче затларның хокукларын бозу очраklarын ачыклау һәм бетерүне, ТР ЭТРМ вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаятьләре булган мәнфәгатьле затларның мөрәжәгатьләренә җаваплар әзерләүне үз эченә ала.

Тикшерүләр Министр (министр урынбасары) боерыгы нигезендә үткәрелә. Тикшерү нәтижәләре акт рәвешендә рәсмиләштерелә, анда дәүләт функциясен үтәгәндә җитешсезлекләрнең булмавы яки ачыкланган җитешсезлекләр һәм аларны бетерү буенча тәкъдимнәр теркәлә.

6.6. Дәүләт функциясенәң тулылыгын һәм сыйфатын планлы тикшерүләр ТР ЭТРМның агымдагы елга еллык эш планы нигезендә үткәрелә. Планлы тикшерүләр әлеге планга министр урынбасары тарафыннан кертелә, аның вәкаләтенә дәүләт функцияләрен үтәү керә.

6.7. Дәүләт функциясен үтәүнең тулылыгын һәм сыйфатын планнан тыш тикшерүләр ТР ЭТРМның вазыйфай затларының дәүләт функцияләрен үтәү барышында кабул ителгән яисә гамәлгә ашырылган карарларына яисә гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаятьләре (дөгъвалары) нигезендә үткәрелә.

6.8. Үткәрелгән тикшерүләр нәтижәсендә, дәүләт функциясен башкарганда ТР ЭТРМ вазыйфай затлары тарафыннан җитешсезлекләр җибәрелүе ачыкланган очракта, гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла һәм ачыкланган җитешсезлекләренә бетерү буенча чаралар күрелә.

6.9. Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә ижтимагый контроль (ижтимагый экологик контроль) һәркемнең уңайлы әйләнә-тирә мохиткә булган хокукын тормышка ашыру һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнары бозуны булдырмау максатларында гамәлгә ашырыла.

Әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә ижтимагый контроль (ижтимагый экологик контроль) ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан аларның уставлары нигезендә, шулай ук законнар нигезендә гражданныр тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Әйләнә-тирә мохитне саклау (жәмәгать экологик контроле) өлкәсендә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына тапшырылган ижтимагый контроль нәтижәләре законнарда билгеләнгән тәртиптә мәҗбүри каралырга тиеш.

7. Дәүләт функциясен үтәүче башкарма органның, шулай ук аның вазыйфай затларының карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять белдерү тәртибе

7.1 Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, башка кызыксынган затлар (алга таба мөрәжәгать итүчеләр) ТР ЭТРМның дәүләт функцияләрен үтәү барышында кабул ителгән гамәлләргә (гамәл кылмавына) һәм аның вазыйфай затлары тарафыннан кабул ителгән карарларга (гамәл кылмауга) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү хокукына ия.

7.2. ТР ЭТРМның, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү предметы булып ТР ЭТБМның дәүләт функцияләрен үтәү барышында кабул ителгән яисә гамәлгә ашырылган карарлары яки гамәлләре (гамәл кылмау) тора.

7.3. Министрлыкка яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә кергән шикаять мәжбүри каралырга тиеш. Судка кадәр (судтан тыш) шикаятьне карап тикшерүдән баш тарту яисә карап тикшерүне туктатып тору өчен нигезләр караламаган.

7.4. Шикаятькә җавап түгел бирелә түбәндәге очракларда:

■ эгәр язма шикаятьтә шикаять җибәргән мөрәжәгать итүченең фамилиясе (юридик затның исеме, шәхси эшкуарның фамилиясе) күрсәтелмәсә, аның буенча җавап җибәрелергә тиеш (күрсәтелгән шикаятьтә әзерләнгән торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы эш турында белешмәләр булса, шулай ук аны әзерләүче, гамәл кылучы яисә кылган зат турында шикаять аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына җибәрелергә тиеш); эгәр шикаятьтә ТР ЭТРМның вазыйфай затының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата дөгъвалы булмаган яисә мәсхәрәле белдерү, гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә (ТР ЭТРМның вазыйфай заты шикаять җибәргән мөрәжәгать итүчегә хокуктан явызларча файдалану мөмкинлеге турында хәбәр итәргә хокуклы);

■ Эгәр язмача шикаятьнең тексты укылышлы булмаса, шикаятькә җавап бирелми, һәм ул карау өчен дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка аларның компетенцияләренә туры китереп җибәрелергә тиеш түгел, бу хакта шикаятьне теркәү көненнән башлап җиде көн эчендә шикаятьне җибәргән мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә, эгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылышлы булса.

■ эгәр мөрәжәгать итүченең шикаятендә мөрәжәгать итүченең элек җибәрелгән шикаятьләргә бәйле рәвештә аңа берничә тапкыр язма җаваплар бирелгән һәм шул ук вакытта шикаятьтә яңа дәлилләр яки шартлар китерелми торган соравы булса (элек җибәрелгән шикаять бер үк дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә бер үк вазыйфай затка (шикаять җибәргән мөрәжәгать итүче, шикаятьне туктатырга карар турында хәбәр ителә), күрсәтелгән шикаять һәм элек җибәрелгән шикаятьләр бер үк дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә бер үк вазыйфай затка җибәрелгән булса);

■ эгәр шикаятьтә күтәрелгән мәсьәләнең асылы буенча дәүләт серен яисә федераль законда саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләрне таратмыйча җавап биреп булмаса, шикаятьне җибәргән мөрәжәгать итүчегә әлеге белешмәләрне таратуның мөмкин булмавына бәйле рәвештә куелган мәсьәләнең асылы буенча җавап бирүнең мөмкин булмавы турында хәбәр ителә.

Суд карарына шикаять белдерелгән шикаять теркәлгән көненнән башлап җиде көн дәвамында, әлеге суд карарына шикаять белдерү тәртибен аңлатып, мөрәжәгать итүчегә кире җибәрелә.

7.5. ТР ЭТРМның гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү процедурасын башлап җибәрү өчен нигез булып, ТР ЭТРМның, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү процедурасын башлап җибәрү өчен ТР ЭТРМ шәхсэн мөрәжәгать итүчедән (мөрәжәгать итүченең

вәкаләтле вәкиленнән), йә почта аша жиберү рәвешендә, йә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән, шул исәптән ТР ЭТРМ рәсми сайтынан яки Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталынан файдаланып, электрон документ килү тора.

7.6. Юридик затлар, шәхси эшқуарлар шикаятне нигезләү һәм карау өчен кирәкле мәгълүмат һәм документлар алу хокукына ия. Мондый төрдәге мәгълүмат һәм документлар алу өчен юридик затлар, шәхси эшқуарлар ТР ЭТРМ адресына язмача гариза жиберергә тиеш. Жаваплы башқаручы соратып алына торган белешмәләрне һәм документларны соратып алынган көннән соң 30 көн эчендә тапшырырга тиеш.

7.7. ТР ЭТРМның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаят министрға жиберелергә мөмкин. ТР ЭТРМ, министрның гамәлләренә (гамәл кылмавына), карарларына карата шикаят Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жиберелергә мөмкин.

7.8. ТР ЭТРМ яисә ТР ЭТРМ вазыйфай затына аларның компетенцияләре нигезендә килгән шикаят ТР ЭТРМ теркәлгән көннән башлап 30 календарь көне эчендә карала.

Аерым очрақларда, вазыйфай зат йә шуна вәкаләтле зат шикаятне карау срогын, шикаятне жибергән мөрәжәгать итүчене карау срогын озайту турында хәбәр итеп, 30 календарь көнгә озайтырга хокуклы.

7.9. Судка кадәр (судтан тыш) шикаят белдерү нәтижәләре булып түбәндәгеләр тора:

1) дәүләт функцияләрен үтәү барышында кабул ителгән (гамәлгә ашырыла торган) гамәлләргә (гамәл кылмавына) һәм карарларга судка кадәр (судтан тыш) шикаятне канәгатьләндерү, ә атап әйткәндә:

хезмәт тикшерүе барышында вазыйфай затның (вазыйфай затларның) хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәү фактлары ачыкланган очрақта, Россия Федерациясе законнары нигезендә аларга карата чаралар күрү;

- юридик затның, шәхси эшқуарның хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре бозылган, РФ законнарын бозуда гаеплеләргә карата кабул ителгән чаралар турында язма рәвештә хәбәр итү.